

Årsrapport

2008

Sammanfattning
och kommentarer

EUROPEISKA
DATATILLSYNSMANNEN

Årsrapport 2008

2008

Sammanfattning
och kommentarer

EUROPEISKA
DATATILLSYNSMANNEN

Adress: rue Wiertz 60 — B-1047 Bryssel
Kontor: rue Montoyer 63, Bryssel, Belgien
E-postadress: edps@edps.europa.eu
Webbplats: www.edps.europa.eu
Tfn +32 2 283 19 00
Fax +32 2 283 19 50

***Europe Direct är en tjänst som hjälper dig att få svar
på dina frågor om Europeiska unionen.***

Gratis telefonnummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Vissa mobiltelefonoperatörer tillåter inte 00 800-nummer eller avgiftsbelägger dem.

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-servern (<http://europa.eu>).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2009

ISBN 978-92-95030-98-5

© Europeiska gemenskaperna, 2009

Kopiering tillåten med angivande av källan

Inledning

Detta är en sammanfattning av årsrapporten för 2008 från Europeiska datatillsynsmannen. Rapporten innehåller en fullständig redogörelse för aktiviteterna under 2008, vilket var det fjärde året som den europeiska datatillsynsmannen var i funktion som en självständig myndighet. Den innehåller också datatillsynsmannens första mandat, vilket ger en möjlighet att få en uppfattning om utvecklingen sedan starten.

Peter Hustinx (tillsynsman) och Joaquín Bayo Delgado (biträdande tillsynsman) tillträdde i januari 2004 för att inrätta den oberoende myndighet som hanterar skydd av personuppgifter inom Europeiska unionen. Myndighetens uppdrag är att säkerställa att fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras integritetsskydd när det gäller behandling av personuppgifter, respekteras av gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen.

Huvuduppgifterna är, enligt förordning (EG) nr 45/2001¹, att

- övervaka och se till att bestämmelserna i förordningen efterlevs när gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan behandlar personuppgifter ("övervakning"),
- ge råd till gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan i alla frågor som rör behandling av personuppgifter. I detta ingår att samråda om lagförslag samt att följa ny utveckling som påverkar skyddet av personuppgifter ("samråd"),
- samarbeta med nationella tillsynsmyndigheter och tillsynsorgan inom EU:s tredje pelare bland annat för att förbättra enhetligheten i skyddet av personuppgifter ("samarbete").

Rapporten visar att framstegen med övervakning och samråd är stora. Efterlevnaden av regler och principer för dataskydd i gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan har förbättrats, men det återstår fortfarande mycket att göra. Tyngdpunkten har därför flyttats till övervakning av tillämpningen av rekommendationerna om förhandskontroll och till att förbättra efterlevnaden i organen. Datatillsynsmannen har med anledning av detta slutfört en första omgång av inspektioner på plats i olika institutioner och organ, för att kunna få en uppfattning om efterlevnaden i praktiken.

Datatillsynsmannen förbättrade också utfallet vad gäller samråd under 2008 och lade fram yttranden om ett ökat antal lagförslag. Omfattningen av interveneringarna utökades också så att spännvidden blev större, och så att fler policyområden och alla stadier av lagstiftningsprocessen omfattades. Flertalet av datatillsynsmannens yttranden rörde, liksom tidigare, frågor om frihet, säkerhet och rättvisa, men andra policyområden som e-integritet, allmänhetens tillgång till handlingar och hälsovård över gränserna förekom också.

I samarbetet med nationella tillsynsmyndigheter fortsatte datatillsynsmannen att fokusera på den roll som artikel 29-gruppen ska spela, vilket resulterade i antagandet av ett nytt arbetsprogram och goda resultat under gruppens första verksamhetsår. Den europeiska datatillsynsmannen fortsatte att lägga tyngdpunkten på den samordnade övervakningen av Eurodac och att samarbeta nära med dataskyddsmyndigheter på området polisfrågor och rättsligt samarbete.

¹ Förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

Resultat för 2008

av årsrapporten för 2007 framgår att nedanstående huvudmål valdes ut för 2008. De flesta av dessa mål har helt eller delvis uppnåtts.

- **Stöd till nätverket av uppgiftsskyddsombud**

Den europeiska datatillsynsmannen fortsatte att ge stöd till uppgiftsskyddsombuden och uppmuntrade till mer utbyte av expertis och bästa praxis dem emellan. Särskild uppmärksamhet fick uppgiftsskyddsombud i nyligen inrättade organ.

- **Förhandskontrollernas funktion**

Ett rekordstort antal yttranden om förhandskontroller meddelades, men det återstår fortfarande en del arbete med att slutföra förhandskontrollerna av de förfaranden för behandling som redan används på de flesta institutioner och organ. Mer vikt lades vid genomförandet av rekommendationerna.

- **Övergripande vägledning**

Vägledning i vanliga frågor för de flesta institutioner och organ (t.ex. personalrekrytering och behandling av hälsouppgifter) togs fram, inledningsvis för att kunna underlätta förhandskontrollen för organen. Denna vägledning kommer snart att göras tillgänglig för alla som är intresserade.

- **Kontroll av efterlevnaden**

Den europeiska datatillsynsmannen fortsatte att mäta efterlevnaden av förordning (EG) nr 45/2001 i alla institutioner och organ och kommer att rapportera om framstegen vid mitten av 2009. Utöver denna allmänna översikt genomfördes en första omgång med inspektioner av olika institutioner och organ för att kontrollera efterlevnaden när det gäller specifika frågor.

- **Storskaliga system**

Den europeiska datatillsynsmannen har fortsatt att utveckla den samordnade övervakningen av Eurodac tillsammans med nationella tillsynsmyndigheter och att tillämpa det arbetsprogram som har antagits för detta syfte. Datatillsynsmannen har också tagit de första stegen när det gäller andra storskaliga system som SIS II och VIS.

- **Yttranden om lagstiftning**

Datatillsynsmannen lade fram ett rekordstort antal yttranden om eller synpunkter på förslag till ny lagstiftning eller därtill hörande dokument, som spände över ett större område än någonsin tidigare, och säkerställde lämplig rådgivning från den första till den sista fasen av lagstiftningsprocessen.

- **Lissabonfördraget**

Effekterna av Lissabonfördraget har analyserats noggrant, men ikraftträdandet är i sista hand avhängigt ett par medlemsstaters ratificering. Analysen underströk att fördraget potentiellt kan komma att få stor betydelse, såväl av institutionella skäl som innehållsliga, med stora möjligheter till bättre dataskydd.

- **Online-information**

Informationen på datatillsynsmannens webbplats har förbättrats, både genom att innehållet har uppdaterats och utvecklats och genom att det har blivit mer lättåtkomligt. Ytterligare förbättringar kommer att göras under 2009, inklusive ett elektroniskt nyhetsbrev.

- **Arbetsordning**

Arbetet med att ta fram en arbetsordning som täcker alla datatillsynsmannens olika roller och aktiviteter har kommit långt, liksom även framtagandet av interna handböcker med fallbeskrivningar som rör de viktigaste aktiviteterna. Resultet kommer att läggas ut på datatillsynsmannens webbplats under 2009, tillsammans med verktyg för tillämpning av dem i praktiken för intresserade parter.

- **Resursförvaltning**

Förvaltningen av de ekonomiska och mänskliga resurserna konsoliderades och vidareutvecklades, och andra interna förfaranden förstärktes också. Även de interna kontrollfunktionerna blev mer effektiva och välfungerande.

Mål för 2009

Detta år är det första året av datatillsynsmannens förnyade mandat, och institutionens struktur har också delvis förnyats. Vi kan därför förvänta oss en blandning av kontinuitet och förändring. Under året kommer en strategisk utvärdering att genomföras av datatillsynsmannens roll och uppgifter, och vilka de viktigaste vägarna för utveckling under de närmaste fyra åren kommer att vara. Detta kommer att sammanfalla med stora förändringar i datatillsynsmannens yttre omgivning, som till exempel de utmaningar det kommer att innebära att få en ny europeisk lagstiftande församling, Lissabonfördragets ikraftträdande (eventuellt), andra långsiktiga policyfrågor och ramar, och vilken effekt detta sammantaget kommer att ha på dataskyddet. Den europeiska datatillsynsmannen kommer att klart ta ställning i detta sammanhang och kommer att meddela slutsatserna i nästa årsrapport.

Följande huvudmål har valts ut för 2009 års verksamhet, utan att föregripa resultatet av den strategiska reflexion som ska genomföras. Även detta resultat kommer att avrapporteras nästa år.

- **Stöd till nätverket av uppgiftsskyddsombud**

Den europeiska datatillsynsmannen kommer att fortsätta att ge uppgiftsskyddsombuden sitt starka stöd, särskilt i de nyligen inrättade organen, och att främja utbyte av expertis och bästa praxis ombuden emellan, för att kunna förbättra deras effektivitet.

- **Förhandskontrollernas funktion**

Datatillsynsmannen har för avsikt att slutföra förhandskontrollerna av den behandling som redan utförs i de flesta institutioner och organ, och att lägga större vikt vid genomförandet av rekommendationerna. Förhandskontroller av behandling som utförs av de flesta organen kommer att ägnas särskild uppmärksamhet.

- **Övergripande vägledning**

Den europeiska datatillsynsmannen kommer att fortsätta att ta fram riktlinjer för relevanta frågor som är gemensamma för de flesta institutioner och organ, och att göra dem allmänt tillgängliga. Riktlinjer om videoövervakning kommer att offentliggöras, vilket också kommer att underlätta fokuseringen på situationer som innebär särskilda risker.

- **Hantering av klagomål**

Datatillsynsmannen kommer att offentliggöra en policyram för hur klagomål ska hanteras, för att alla berörda parter ska kunna få information om relevanta förfaranden, inbegripet kriterierna för hur datatillsynsmannen avgör huruvida en utredning ska inledas eller inte, med utgångspunkt i de klagomål han mottar.

- **Policy för inspektioner**

Datatillsynsmannen kommer att fortsätta att mäta efterlevnaden av förordning (EG) nr 45/2001, med hjälp av olika typer av kontroller av alla institutioner och organ, och i ökande utsträckning genomföra inspektioner på plats. En allmän policy för inspektioner kommer att läggas ut på datatillsynsmannens webbplats under 2009.

- **Omfattning av samrådet**

Datatillsynsmannen kommer att fortsätta att utan dröjsmål lägga fram yttranden om eller ha synpunkter på förslag till ny lagstiftning på grundval av en systematisk inventering av relevanta frågor och prioriteringar samt säkerställa lämplig uppföljning.

- **Stockholmsprogrammet**

Datatillsynsmannen har för avsikt att ägna särskild uppmärksamhet åt förberedelserna av det nya femåriga policyprogrammet för frihet, säkerhet och rättvisa, för antagande av Europeiska rådet vid slutet av 2009. Att verkningsfulla säkerhetsåtgärder för dataskyddet är en nyckelfråga kommer då att framhållas.

- **Informationsaktiviteter**

Datatillsynsmannen kommer att ytterligare förbättra kvaliteten på och effektiviteten hos de verktyg som finns på nätet (webbplatsen och elektroniskt nyhetsbrev) och göra bedömningar av och, om så krävs, uppdatera andra informationsaktiviteter.

- **Arbetsordning**

Datatillsynsmannen kommer att anta och offentliggöra en arbetsordning där det bekräftas eller klagörs vilken praxis som gäller för de olika rollerna och aktiviteterna. För intresserade kommer det att finnas praktiska redskap tillgängliga på webbplatsen.

- **Resursförvaltning**

Datatillsynsmannen kommer att befästa och ytterligare utveckla viss verksamhet i fråga om ekonomiska och mänskliga resurser samt förbättra andra interna rutiner. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt personalrekrytering, behovet av ytterligare kontorsutrymme och framtagandet av ett system för hur olika fall ska hanteras.

Övervakning

En av de viktigaste rollerna för datatillsynsmannen är att utöva oberoende tillsyn över hur gemenskapsinstitutionerna och organen behandlar uppgifter. Den rättsliga ramen är förordning (EG) nr 45/2001, i vilken det fastställs en rad skyldigheter för de personer som behandlar uppgifter samt en rad rättigheter för de personer vars personuppgifter behandlas.

Enkla behandlingar av personuppgifter som inte innebär några särskilda risker för de registrerade anmäls till den berörda institutionens eller det berörda organets uppgiftsskyddsombud. När behandlingen av personuppgifter innebär särskilda risker för de personer vars uppgifter behandlas måste den förhandskontrolleras av den europeiska datatillsynsmannen. Denne avgör då huruvida behandlingen överensstämmer med förordningen.

Övervakningen, som också görs av den biträdande tillsynsmannen, innebär allt mellan rådgivning och hjälp till dataskyddsombudsmännen, förhandskontroller av behandlingar som innebär särskilda risker, till att genomföra utredningar, inklusive inspektioner på plats, och hantering av klagomål.

Förhandskontroller

Under 2008 spelade fortfarande förhandskontrollerna huvudrollen i datatillsynsmannens övervakning.

Som också nämndes i föregående årsrapporter, har datatillsynsmannen hela tiden uppmanat dataskyddsombuden att öka antalet anmälningar om förhandskontroller till datatillsynsmannen. Tidsfristen våren 2007 för mottagande av anmälningar till datatillsynsmannen om förhandskontroll – förhandskontroller i efterhand – fastställdes för att få gemenskapens institutioner och organ att öka sina ansträngningar att till fullo uppfylla sin anmälningsplikt. Resultatet blev en avsevärd ökning av antalet anmälningar.

På det hela taget var 2008 ett år med intensivt arbete, med fler yttranden om förhandskontroller än något tidigare år (105). Endast ett litet antal (18) av dessa var ”riktiga” förhandskontroller, dvs. den berörda institutionen tillämpade förfarandet för förhandskontroll innan den genomförde behandlingen.

För första gången föreslog datatillsynsmannen att några anmälningar inte skulle föranleda någon åtgärd. Detta berodde på att anmälningarna antingen rörde äldre typer av behandling som skulle ersättas med nyare, eller att anmälningarna inte innehöll tillräckligt med information vilket leder till att ingen åtgärd blir möjlig, eftersom det omöjliggör en korrekt uppfattning av fakta eller förfaranden.

När det gäller tidsaspekten har antalet dagar som krävs för att utarbeta ett yttrande från datatillsynsmannen minskat med drygt två jämfört med 2007. Detta resultat är mycket tillfredsställande med tanke på det ökade antalet regards anmälningar och deras allt större komplexitet. Datatillsynsmannen är dock bekymrad över den långa tid som institutionerna och organen behöver för att lämna fullständig information. Därför påminner datatillsynsmannen återigen om skyldigheten att samarbeta med datatillsynsmannen och att tillhandahålla de uppgifter som efterfrågas.

År 2008 omfattade förhandskontroller i efterhand² till största delen följande frågor: hälsouppgifter som behandlas av institutioner och organ, personalrekrytering och urval av sökande, personalutvärderingar, ackreditering av journalister, system för hantering av identitetskontroller, behörighetskontroller och säkerhetskontroller.

De viktigaste frågorna rörande riktiga förhandskontroller handlade om specifika urvalsförfaranden, särskilt Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter och datatillsynsmannen, ett pilotprojekt för individuell övervakning, flexitid, identitets- och behörighetskontroller, och elektronisk övervakning.

För första gången har också andra tunga frågor tagits upp till behandling, inbegripet tjänsten för förvaltning av identiter, behörighetskontroll med hjälp av irisskanning eller fingeravtrycksautentisering, säkerhetsutredningar, övervakning av personalens användning av Internet och övervakning med intern-tv.

Klagomål

Antalet inlämnade klagomål fortsatte att öka under 2008 (91 mottagna) och antalet klagomål som inte kunde tas upp till prövning minskade (23), men komplexiteten var större än någonsin. Ett stort antal förklarades inte kunna tas upp till prövning eftersom de uteslutande rörde behandling av personuppgifter på medlemstatsnivå (där de nationella dataskyddsmyndigheterna har behörighet). Klagomål som kunde tas upp till prövning rörde i synnerhet frågor som tillgång till uppgifter, behandling av känsliga uppgifter, rätten att få rättelse och skyldigheten att lämna uppgifter.

Datatillsynsmannen har arbetat vidare med att ta fram en policyram för att hantera klagomål. De viktigaste delarna i förfarandet och en mall till formulär för inlämning av klagomål, med information om villkoren för att klagomål ska kunna tas upp till prövning, kommer att läggas ut på webbplatsen. Detta kommer förhoppningsvis att underlätta för alla som vill få ett klagomål prövat och samtidigt begränsa antalet klagomål som inte kan tas upp till prövning.

Policy för inspektioner

Inom ramen för den operation som kallades för ”Deadline våren 2007”, inleddes den första delen under 2007 med brev som skickades till direktörer vid institutioner och organ för att kunna mäta graden av efterlevnad av förordningen. Med ledning av den feedback som gavs kunde datatillsynsmannen ta fram en rapport som offentliggjordes i maj 2008 och skickades ut till alla institutioner och organ. Den operationen markerade inledningen av datatillsynsmannens arbetet - som bedrivs kontinuerligt - med att säkerställa efterlevnad av förordningen, vilket kan föranleda inspektioner på plats.

Datatillsynsmannen har därför vidareutvecklat sin **policy för inspektioner** och har slutfört en första serie med inspektioner på plats av institutioner och organ för att mäta efterlevnaden i praktiken. En inspektion kan föranledas av ett klagomål eller inledas på datatillsynsmannens eget initiativ. Under en inspektion kontrollerar datatillsynsmannen fakta och verkligheten på plats. En inspektion kan också bidra till att höja graden av medvetenhet om betydelsen av dataskydd. .

Under 2008 fastställdes ett fullständigt förfarande för inspektioner. Det består av tre faser:

² Förhandskontroller ”ex post” hänför sig till behandlingar som inleddes innan den europeiska datatillsynsmannen och den biträdande datatillsynsmannen tillträdde den 17 januari 2004 och därför inte kunde kontrolleras ”på förhand”.

- I den första fasen ska två provbesök göras för att testa datatillsynsmannens metod på plats.
- I den andra fasen finputsas metoden.
- I den tredje fasen i det aktuella fallet gjordes två besök - ett i Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och ett i Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet - som hade valts ut inom ramen för den övning som inleddes under våren 2007.

Administrativa åtgärder

Datatillsynsmannen fortsatte även att yttra sig om de administrativa åtgärder som institutionerna och organen planerat vid behandling av personuppgifter. Ett stort antal varierande och svåra frågor togs upp, inklusive en ny mall för medicinska intyg, tillgång till offentliga handlingar som innehåller personuppgifter, tillämplig lagstiftning på vissa behandlingar, överföring till nationella domstolar av patientuppgifter, tillämpningsföreskrifter för förordning (EG) nr 45/2001 och klagomål som handläggs av den europeiska ombudsmannen.

Videoövervakning

Datatillsynsmannen fortsatte arbetet med **riktlinjer för videoövervakning** för att ge institutioner och organ praktisk vägledning om hur dataskyddsbestämmelserna ska följas när videoövervakningssystem används. Det första utkastet till riktlinjer som utarbetats internt var klar vid utgången av 2008. Utkastet kommer att offentliggöras för samråd vid mitten av 2009.

Samråd

Datatillsynsmannen ger råd till gemenskapsinstitutioner och organ i frågor som rör dataskydd på en rad policyområden. Denna samrådsfunktion inkluderar förslag till ny lagstiftning, liksom andra initiativ som skulle kunna påverka skyddet av personuppgifter inom EU. Normalt har det formen av ett yttrande, men datatillsynsmannen kan också ge råd i form av synpunkter eller policyrapporter. Övervakning av teknisk utveckling som påverkar dataskyddet ingår också i datatillsynsmannens aktiviteter.

Datatillsynsmannens yttranden och viktigaste frågor

Datatillsynsmannen lade fram **14 yttranden** om förslag till EU-lagstiftning under 2008. Liksom tidigare år rörde ett stort antal frågor om **frihet, säkerhet och rättvisa**, både i gemenskapens pelare och i tredje pelaren - polisfrågor och samarbete i straffrättsliga frågor. Nästan hälften av de rättsliga yttrandena rörde detta område, nämligen sex av 14. Ett viktigt steg togs med antagandet av **rambeslutet om uppgiftsskydd** av den 27 november 2008 om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor. Under hela tiden som förhandlingarna pågick om denna lagstiftning fokuserade datatillsynsmannen på detta, och lade fram tre yttrande och ett flertal synpunkter på ärendet.

Förslaget att ändra förordningen om **allmänhetens tillgång till dokument** i EU:s institutioner, liksom översynen av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation uppmärksammades också speciellt av datatillsynsmannen. Frågor som rörde **passageraruppgifter** (PNR-uppgifter) var också föremål för samråd, i synnerhet när det gällde uppföljningen av EU:s förslag om passageraruppgifter.

Informationsutbyte

Frågan om informationsutbyte och då särskilt inrättandet av informationssystem och tillträde till systemen, var en område som det fokuserades hårt på. Datatillsynsmannen antog yttranden rörande system för informationsutbyte som föreslogs inom ramen för informationssystemet för den inre marknaden, Eurojust, vägsäkerhet, skydd av barn som använder Internet, ECRIS, EU-USA-kontaktgruppen på hög nivå för dataskydd och datadelning och den europeiska strategin för e-juridik. Preliminära synpunkter lämnades också på kommissionens förslag rörande förvaltningen av EU:s gränser.

Datatillsynsmannens yttranden underströk behovet av att informationsutbytet utvärderas korrekt och noggrant, i varje enskilt fall. Dessutom måste särskilda åtgärder tillämpas för att skydda uppgifterna när väl utbytet har etablerats.

Ny teknik

Vid flera tillfällen tog datatillsynsmannen upp frågan om ny teknik (t.ex. ECRIS och den europeiska strategin för e-juridik). Han manade flera gånger till att alltid säkerställa att dataskyddet beaktas, från första början (**inbyggda skyddsmekanismer för att skydda den personliga integriteten**). Han underströk också att teknikredskapen skulle användas inte bara för att säkerställa informationsutbytet, utan också för att lyfta fram den berörda personens rättigheter.

Utvecklingen av **informationssamhället** har noga följts och kommenterats, exempelvis **radiofrekvensidentifiering** och intelligent miljö, som uppföljning till Europeiska kommissionens meddelande om dessa frågor och datatillsynsmannens yttranden.

Datatillsynsmannen kom också med tänkbara bidrag till **EU:s forskning och tekniska utveckling**, liksom konsolidering av redan påbörjade projekt. En **policyrapport** antogs med en beskrivning av vilken roll institutionerna skulle kunna spela för forskning och utveckling inom ramen för sjunde ramprogrammet.

Uppgifternas kvalitet

Ett annat viktigt tema var uppgifternas kvalitet. Uppgifterna måste vara mycket precisa för att tvetydigheter ska kunna undvikas i fråga om den behandlade informationens innehåll. Det är därför absolut nödvändigt att korrektheten kontrolleras regelbundet på rätt sätt. Hög kvalitet på uppgifterna utgör inte bara en grundläggande garanti för den registrerade, utan bidrar även till effektiv användning för dem som behandlar uppgifterna.

Ny utveckling och nya prioriteringar

Ett antal perspektiv på den framtida utvecklingen kommer att ligga till grund för fastställandet av datatillsynsmannens viktigaste prioriteringar. De inbegriper **ny teknisk utveckling** som ger upphov till viktiga frågor rörande dataskydd och integritet, som exempelvis system med datormoln³ och DNA-sekvensering med ljusets hastighet.

När det gäller utvecklingen på området **policy och lagstiftning** är följande de viktigaste frågor som datatillsynsmannen kommer att ägna uppmärksamhet åt:

Ytterligare förbättringar av **rambeslutet om uppgiftsskydd** för att kunna höja den skyddsnivå som det nya instrumentet i den tredje pelaren kommer att ge.

Europeiska kommissionens fleråriga program på området frihet, säkerhet och rättvisa - som kallas för **”Stockholmsprogrammet”**.

Viktiga tendenser i brottsbekämpning och lagstiftning som gäller kampen mot terrorism och organiserad brottslighet.

Översyn av förordningen om **allmänhetens tillträde till dokument**.

Nya initiativ för att förbättra **hälsovården över gränserna**, kombinerat med användningen av informationsteknik

³ Datormoln syftar på användningen av Internetbaserad („moln“) teknik som används för ett antal olika tjänster. Det är en typ av databehandling som är dynamiskt skalbar och ofta tillhandahålls virtuella resurser som en tjänst på nätet.

Samarbete

Datatillsynsmannen samarbetar med andra dataskyddsmyndigheter för att kunna främja ett enhetligt dataskydd i hela Europa. Denna roll omfattar även samarbete med tillsynsorgan inrättade under EU:s tredje pelare och storskaliga it-system.

Den viktigaste plattformen för samarbete mellan dataskyddsmyndigheter i Europa är **artikel 29-gruppen**, som ger Europeiska kommissionen oberoende råd i frågor som rör dataskydd. Datatillsynsmannen deltar i den arbetsgruppens aktiviteter, vilka spelar en avgörande roll för den enhetliga tillämpningen av dataskyddsdirektivet.

Datatillsynsmannen och arbetsgruppen har samarbetat bra om ett antal frågor, men särskilt med fokus på genomförandet av dataskyddsdirektivet och de utmaningar som ny teknik ger upphov till. Datatillsynsmannen har också gett starkt stöd till initiativ för att underlätta internationella dataflöden (t.ex. bindande regler för företag).

Under 2008 antog arbetsgruppen yttranden om förslag till lagstiftning, som i vissa fall även hade blivit föremål för yttranden från datatillsynsmannen (exempelvis översyn av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation). Samråd med datatillsynsmannen är ett obligatoriskt inslag i EU:s lagstiftningsprocess, medan bidrag från arbetsgruppen också kan vara mycket användbara eftersom de kan innehålla särskilda uppmärksammanden från ett nationellt perspektiv. Datatillsynsmannen välkomnar därför dessa bidrag, som har varit i linje med hans egna yttranden.

En av de viktigaste uppgifterna datatillsynsmannen har när det gäller samråd är den samordnade översynen av **Eurodac**, där ansvaret för dataskydd delas mellan nationella dataskyddsmyndigheter och datatillsynsmannen. Gruppen för samordning av översynen av Eurodac - som består av nationella dataskyddsmyndigheter och datatillsynsmannen - hade två möten under 2008 och fokuserade på genomförandet av det arbetsprogram som gruppen antog i december 2007. Tre frågor hade valts ut ur programmet för närmare granskning och avrapportering, nämligen information till personer som behandlas, barn och Eurodac och DubliNet⁴. Den ram inom vilken gruppen arbetar hade också uppmärksammats, och Europeiska kommissionen har börjat se över Dublinförordningen och Eurodacförordningen, när det gäller asylsökande i allmänhet.

Behovet av nära samarbete mellan datatillsynsmannen och andra dataskyddsmyndigheter när det gäller frågor inom **tredje pelaren** - polisfrågor och rättsligt samarbete - har blivit allt mer uppenbart under senare år genom det ökande antalet initiativ på europeisk nivå och på internationell nivå, med syftet att samla in och dela personuppgifter. Datatillsynsmannen strävar efter att säkerställa en hög och konsekvent nivå av dataskydd på området övervakande dataskyddsorgan (gemensamma övervakningsorgan för Schengen, Europol, Eurojust och tullens informationssystem) som inrättats under tredje pelaren. Under 2008 bidrog datatillsynsmannen till möten med arbetsgruppen för polis- och domstolsärenden där känsliga frågor togs upp, som tillämpningen av Prümfördraget, rambeslutet om uppgiftsskydd under tredje pelaren och personuppgifter.

Samarbete i andra **internationella forum** fortsatte att uppmärksammas. Liksom under tidigare år deltog datatillsynsmannen i konferensen för europeiska och internationella ombudsmän för dataskydd

⁴ DubliNet är ett säkert elektroniskt nätverk av överföringskanaler mellan nationella myndigheter som handlägger asylsökningar. En „träff“ i Eurodac kommer normalt att utlösa ett utgiftsutbyte om den asylsökande, och detta utbyta görs då med hjälp av DubliNet.

och integritet, där deltagarna hade tillfälle att diskutera dagsaktuella frågor som utveckling som påverkar säkerheten och nya tekniker och integritet i en gränslös värld. Lämplig uppföljning gjordes också av "London-initiativet" om medvetandehöjande åtgärder rörande dataskydd och hur det kan bli mer effektivt. Till slut, i likhet med 2005 och 2007, planeras anordnandet av en tredje workshop om dataskydd.

Kommunikationer

information och kommunikation spelar en avgörande roll för att göra datatillsynsmannens viktigaste aktiviteter synliga, och för att höja graden av medvetenhet om både datatillsynsmannens arbete och dataskydd i allmänhet. Detta är synnerligen viktigt, eftersom datatillsynsmannen är en relativt ny institution och medvetenhet om dess roll på EU-nivå behöver konsolideras.

Fyra år efter det att arbetet inleddes kan vi konstatera att den vikt som lades vid kommunikation har lönat sig i termer av **synlighet**. Viktiga indikatorer på att arbetet har lyckats är större antal begäran om information, fler besök på webbplatsen, konstant ökande antal prenumeranter på nyhetsbrevet, regelbundna förfrågningar om studiebesök hos datatillsynsmannen och inbjudningar att tala vid konferenser. Dessutom är kontakterna med medierna mer systemetiska och det ger mycket bättre rapportering om datatillsynsmannens verksamhet, vilket understryker att datatillsynsmannen har blivit en referenspunkt för dataskyddsfrågor.

Relationerna med medierna fortsatte att stå i fokus för kommunikationen, och datatillsynsmannen gav ungefär 25 **intervjuer** till journalister från pressen, etermedier och elektroniska medier. Presstjänsten gav ut 13 **pressmeddelanden**, de flesta var yttranden om ny lagstiftning med intresse för allmänheten. De rörde ämnesområden som översyn av direktivet om e-integritet, antagandet av rambeslutet om uppgiftsskydd under tredje pelaren, allmänhetens tillgång till EU-dokument och transatlantisk uppgiftsutbyte i verkställighetssyfte. En presskonferens ordnades också i maj 2008 där de viktigaste slutsatserna i 2007 års rapport presenterades.

Utöver de återkommande förfrågningarna från medierna hanterade presstjänsten ca 180 **förfrågningar om information** som gjordes av ett mycket varierat antal individer och intressenter. Datatillsynsmannen välkomnade studiebesök av **grupper med studenter** som specialiserar sig på europeisk lagstiftning, dataskydd och/eller säkerhetsfrågor som rör it, eftersom det är ett sätt att nå den akademiska världen.

I syfte att göra sin pågående verksamhet mer synlig fortsatte datatillsynsmannen att använda sig av följande informations- och kommunikationsinstrument:

- **Webbplatsen:** Tekniska uppgraderingar och förbättring av innehållet, inklusive framtagandet av en "termordbok" för skydd av personuppgifter och en avdelning med "frågor och svar", lades ut på webbplatsen. Statistiska uppgifter visar att under perioden 1 februari - 31 december 2008, hade webbplatsen 81 841 besökare med en topp på 10 095 besökare i maj, vid tidpunkten för offentliggörandet av årsrapporten för 2007.
- **Elektroniskt nyhetsbrev:** Fem nummer av datatillsynsmannens nyhetsbrev gavs ut 2008. Antalet prenumeranter steg markant mellan 2007 och 2008. Arbetet fortsatte med att uppgradera nyhetsbrevet för att få ett mer användarvänligt verktyg.
- **PR-arrangemang:** Datatillsynsmannen deltog på nytt i den europeiska dagen för dataskydd och EU:s arrangemang "Öppet hus", och bidrog med informationsdiskar i de viktigaste EU-institutionerna.
- **Informationsbroschyr:** Framtagandet av en informationsbroschyr med aktuell information inleddes, särskilt med tanke på att datatillsynsmannens första mandat löpte ut i januari 2008.

Administration, budget och personal

för att kunna konsolidera de inledningsvis goda resultaten och för att kunna hantera de nya uppgifterna, har datatillsynsmannen blivit tilldelad **ytterligare medel**, såväl i fråga om budgeten (från 4 955 726 euro under 2007 till 5 307 753 euro under 2008) som när det gäller personal (från 29 till 33).

När det gäller **budgeten** används ny terminologi från och med 2008, för att kunna säkerställa den transparens som krävs av budgetmyndigheten. I sin rapport om budgetåret 2007 konstaterade revisionsrätten att revisionen inte föranlett några anmärkningar.

När det gäller **mänskliga resurser** leder institutionens ökande synlighet till mer arbete och större omfattning av uppdraget. Datatillsynsmannen har dock valt en kontrollerad tillväxttakt för att kunna garantera att ny personal kan sättas in i arbetet fullt ut. Därför begärde datatillsynsmannen bara fyra nya tjänster under 2008. Programmet för utbildning av nyanställda tar in ungefär två personer per session. Utöver detta anställdes två nationella experter som utstationerades från nationella dataskyddsmyndigheter.

När det gäller **organisationsschemat** har den ökande arbetsbördan föranlett inrättandet av en samordningsfunktion. Därför har fem samordnare utsetts i samråds- och övervakningsenheterna.

När det gäller **interna kontroller** visar den utvärdering som genomförts av datatillsynsmannens enheter och internrevisionen att det interna kontrollsystemet fungerar väl och är effektivt, och det säkerställer i tillräckligt hög grad att institutionens mål uppnås.

Datatillsynsmannen har tillsatt sitt eget **dataskyddsombud** för att kunna säkerställa den interna tillämpningen av förordning (EG) nr 45/2001. Förfarandet med att fastställa vilka behandlingar som hanterar personuppgifter och vilka behandlingar som ska förhandskontrolleras fortsatte under 2008. En inventering av de interna behandlingarna har slutförts. Med denna utgångspunkt har det första förfarandet med anmälningar inletts.

Ny **interna föreskrifter** infördes, vilket var nödvändigt för att kunna få en välfungerande institution, inbegripet beslut om certifiering, säkerhetsåtgärder och tillsättningen av en lokalt säkerhetsansvarig för datatillsynsmannen.

Införandet av ett nytt **dokumenthanteringssystem** (Geda) har slutförts. Detta är det första steget i utvecklandet av ett flödeshanteringssystem för fallen, vilket kommer att understödja datatillsynsmannens aktiviteter på ett bättre sätt.

Europeiska kommissionen

Årsrapport 2008 — Sammanfattning och kommentarer

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

2008 — 16 str. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95030-98-5

Var får man tag i EU:s publikationer?

Publikationer för försäljning:

- Via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- I bokhandeln. Ange titel, förlag och/eller ISBN-nummer.
- Genom att kontakta ett av våra försäljningsombud. Deras kontaktuppgifter hittar du under "Försäljningsombud" på följande webbadress: <http://bookshop.europa.eu>
Du kan också skicka ett fax till följande nummer: +352 2929-42758.

Kostnadsfria publikationer:

- Via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vid Europeiska kommissionens representationskontor och delegationer.
Deras kontaktuppgifter hittar du på följande webbadress: <http://ec.europa.eu>
Du kan också skicka ett fax till följande nummer: +352 2929-42758.

EUROPEISKA
DATATILLSYNSMANNEN

*EU:s garant för skydd
av personuppgifter*

www.edps.europa.eu

■ Publikationsbyrå